

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě jednal dne 21. listopadu 2017 ve veřejném zasedání o odvolání **státního zástupce Okresního státního zastupitelství ve Frýdku-Místku** proti rozsudku Okresního soudu ve Frýdku-Místku ze dne 9. května 2017, č.j. 6T 113/2016-5289 a rozhodl t a k t o :

Podle § 256 trestního řádu z a m í t á se odvolání státního zástupce.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem byli obžalováni Ing. Julian D., nar. xxx a Ing. Radúz S., nar. xxx, podle § 226b) tr.ř. zproštění obžaloby ze dne 31.10. 2016 sp.zn. 1 Zt 101/2016 – 61, pro skutek spočívající v tom, že Ing. Julian D. jako vedoucí úseku distribuce plynu společnosti Green Gas DPB, a.s. a Ing. Radúz S. jako provozní inženýr úseku distribuce plynu společnosti Green Gas DPB, a.s., přestože do jejich náplně práce u této společnosti spadalo mimo jiné dbát na důsledné dodržování všech právních předpisů a ostatních požadavků, které se vztahují k environmentální politice organizace, ochraně životního prostředí a bezpečnostním rizikům, přesto v období od 26.1.2009 do 18.11.2014 zcela nedostatečně a bez přihlédnutí k zřejmým rizikům, jejichž odstranění nebylo spojeno s mimořádnými náklady či opatřeními, z nedbalosti porušili povinnosti plynoucí zejména z jejich zaměstnání mimo jiné tím, že v rozporu s ČSN EN 15001-2: Zásobování plynem - Plynovody s provozním tlakem vyšším než 0,5 bar pro průmyslové využití a plynovody s provozním tlakem vyšším než 5 bar pro průmyslové a neprůmyslové využití - Část 2: Podrobné funkční požadavky pro uvádění do provozu, provoz a údržbu, čl. 6.2.5. neposoudili pomocí metod posouzení a hodnocení rizik nebezpečí vniknutí přepravovaného plynu do administrativní budovy společnosti Advanced World Transport, a.s. (dále jen AWT, a.s.) a budovy Autoservisu Kedroň, mezi nimiž, pod nepropustným povrchem tvořeným asfaltovou vrstvou přiléhající ze stran k oběma těmto budovám, vedl v zemi uložený středotlaký polyetylenový plynovod DN 225, který přepravoval degazovaný plyn z odsávací stanice v Paskově do kotelny Bělská, s pod tímž nepropustným povrchem instalovaným ocelovým odvodňovačem č. 2, provozovatele spol. Green Gas DPB, a.s., přestože věděli, že odvodňovač instalovaný v tomto místě plynovodního potrubí byl vytvořen z oceli, i když z TPG 702 01 čl. 4.6.2 vyplývá, že se přednostně používají odvodňovače vyrobené z plastů, a přestože věděli, že přepravovaný plyn nebyl odorován, i když z TPG 905 01: základní požadavky na bezpečnost provozu plynárenských zařízení, části XI, odstavec 1.5, vyplývá, že provozovatel distribuční soustavy je povinen provádět opatření, která zajistí, že distribuovaný plyn bude naodorován a úroveň odorizace bude sledována v souladu s TPG 918 01 a že navíc na jiných místech distribuční soustavy této společnosti od roku 2004 již ve 27 případech došlo k prokorodování ocelových částí plynovodů a následným únikům přepravovaného plynu, nestanovili ani svým

nadřízeným nenavrhli v rámci odstranění bezpečnostních rizik nutnost odorovat přepravovaný plyn, instalovat v administrativní budově společnosti AWT, a.s. a v budově Autoservisu Kedroň systém pro detekci úniku plynu z plynovodu, popř. zavedení jiných provozních postupů pro nepřetržité sledování integrity systému nebo nutnost zavedení jiných opatření ke kontinuálnímu zjištění tohoto nebezpečí nebo pro zabránění vniknutí plynu do těchto budov, a tímto opomenutím zapříčinili stav, že když došlo v blíže nezjištěné době v řádu několika dní před 18. 11. 2016 k úniku plynu s obsahem 81,5 % obj. metanu z tohoto plynovodního potrubí dírou, vytvořenou vlivem koroze probíhající zevnitř ven na ocelové části potrubí mezi ocelovým odvodňovačem č. 2 a přechodovým spojem ocel - plast, který právě pro nepropustnost asfaltového povrchu neunikal volně do ovzduší, ale šířil se zeminou k okrajům nepropustného asfaltového povrchu, až vnikl do kanceláří spol. Gerlach, s.r.o., v přízemí administrativní budovy společnosti AWT, a.s., čp. 865 na ul. Rudé armády v Paskově, kde se tento plyn nahromadil, avšak nemohl být v důsledku nezavedení uvedených opatření pro odstranění bezpečnostních rizik zjištěn a tedy nemohlo dojít k odvrácení s únikem tohoto vysoce hořlavého a výbušného plynu spojeného bezprostředního nebezpečí, dříve, než došlo dne 18. 11. 2014 v době kolem 07:48 hodin k iniciaci výbuchu nahromaděného plynu při zapojení vysavače do zásuvky elektrického vedení nebo zapnutým vysavačem, v důsledku čehož 22 osob, které se v té době nacházely v budově AWT, a.s., čp. 865, bylo vystaveno následkům výbuchu plynu, vzniklé brizanci a následnému požáru, v důsledku čehož byla poškozené Jiřině B. způsobena zranění spočívající zejména v popáleninách II. až III. stupně na 75% povrchu těla a popálení dýchacích cest, s obvyklou dobou léčení a omezení v běžném způsobu života v horizontu měsíců až jednoho roku, pro která byla v přímém ohrožení života, naplňující taxativa těžké újmy na zdraví, a dále jí byla způsobena škoda na majetku ve výši nejméně 800 Kč, Petře E. byla způsobena zranění spočívající zejména v popáleninách II. až III. stupně na 23% povrchu těla, s obvyklou dobou léčení a omezení v běžném způsobu života v délce 10 týdnů, naplňující taxativa těžké újmy na zdraví, a dále jí byla způsobena škoda na majetku ve výši nejméně 11.865 Kč, Libuši S. byla způsobena zranění spočívající zejména v popáleninách II. až III. stupně na 34,5% povrchu těla, s obvyklou dobou léčení a omezení v běžném způsobu života v širším horizontu 6 až 8 měsíců, pro která byla v přímém ohrožení života a dále jí byla způsobena škoda na majetku ve výši nejméně 28.094 Kč, Kataríně W. byla způsobena zranění spočívající zejména v popáleninách I. až III. stupně na 33% povrchu těla, s obvyklou dobou léčení a omezení v běžném způsobu života v širším horizontu 6 až 8 měsíců, pro která byla v přímém ohrožení života, a dále jí byla způsobena škoda na majetku ve výši nejméně 11.800 Kč, Lianě L. a Růženě K. vznikla v důsledku psychického traumatu vyvolaného výbuchem posttraumatická stresová porucha, naplňující taxativa těžké újmy na zdraví, a dále byla Lianě L. způsobena škoda na majetku ve výši nejméně 16.521 Kč, Michalu K. bylo způsobeno zranění spočívající v popáleninách I. až II. stupně na 6% povrchu těla, s dobou léčení a omezením v obvyklém způsobu života v délce 4 týdnů a dále mu byla způsobena škoda na majetku ve výši nejméně 28.000 Kč a Radovanu M. bylo způsobeno zranění spočívající v povrchních řezných poraněních kůže na pravé ruce a za pravým uchem, s dobou léčení a omezením v obvyklém způsobu života v délce 5 dnů a dále byla způsobena škoda na movitém i nemovitém majetku nejméně:

- společnosti Advanced World Transport, a.s., IČ:47875977, na objektu čp. 865 ve výši 5.822.503 Kč,
- spol. ČSAD Logistik Ostrava, a.s., IČ25829653, ve výši 6.700 Kč,
- Aleně Š., ve výši 45.403,39 Kč,
- spol. Gerlach, s.r.o., IČ:18626165, ve výši 284.335 Kč,
- spol. Czech International, a.s., IČ:26870142, ve výši 92.752,83 Kč,
- Generálnímu ředitelství cel, IČ:71214011, ve výši 1.386.370,46 Kč,
- Ing. Milanu K. v dosud nezjištěné výši,
- Daliboru A. ve výši nejméně 400 Kč,

- Viole C. škoda ve výši nejméně 21.562 Kč,
- Ing. Františku D. ve výši nejméně 137.161 Kč,
- Matěji F. ve výši nejméně 112.818 Kč,
- Hynku H. ve výši nejméně 2.300 Kč,
- Dagmar J. ve výši nejméně 31.474 Kč,
- Jiřině K. ve výši nejméně 23.380 Kč,
- Libuši K. v dosud nezjištěné výši,
- Sabrině K. v dosud nezjištěné výši,
- Radimu K. ve výši nejméně 50.000 Kč,
- Jiřímu K. ve výši nejméně 123.465 Kč,
- Lukáši N. ve výši nejméně 194.753 Kč,
- Marku P. ve výši nejméně 145.704 Kč,
- Haně R. ve výši nejméně 40.000 Kč,
- Alanu S. ve výši nejméně 2.600 Kč,
- Radku T. ve výši nejméně 14.100 Kč,
- Miroslavu V. ve výši nejméně 25.100 Kč,

tedy že z nedbalosti způsobili obecné nebezpečí tím, že vydali lidi v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že zapříčinili požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustili jiného podobného nebezpečného jednání, spáchali takový čin proto, že porušili důležitou povinnost vyplývající z jejich zaměstnání a uloženou jim podle zákona a způsobili tímto činem škodu velkého rozsahu a těžkou újmu na zdraví, tím měli spáchat přečin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, **neboť v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem.**

Proti tomuto rozsudku podal odvolání státní zástupce v neprospěch obou obžalovaných, jež směřovalo proti zprošťujícímu výroku. Rozhodnutí soudu prvního stupně bylo shledáno předčasným, soud nesprávně hodnotil dosavadní skutková zjištění ve vztahu k naplnění zákonných znaků žalovaného přečinu a zejména k nedbalostnímu zavinění obžalovaných ve vztahu ke způsobenému následku. Pokud soud přijal pochybnosti tvrzené obhajobou ve vztahu ke vzniku prokorodování předmětné přechodky ocel – plast, v důsledku kterého z plynovodu společnost Green Gas DPB, a.s., Paskov-Bělská, unikál v místě mezi administrativní budovou společnosti AWT, a.s. a budovou autoservisu Kedroň, pod nepropustným asfaltovým povrchem přepravovaný degazovaný plyn, který následně vnikl do budovy AWT, a.s., kde se hromadil a dne 18.11.2014 došlo k jeho výbuchu. Stanovení příčiny prokorodování a charakter prokorodování byl zjištěn znaleckým posudkem znalce z oboru hutnictví, specializace mezní stavy kovových materiálů prof. Ing. Karlem Matochou, CSc. Jednoznačně na základě rozboru prokorodované kovové části přechodky stanovil, že se jednalo o plošnou korozi a materiál, ze kterého byla kovová část přechodky vytvořena, byl bez defektu, které by mohly vést k samotnému prokorodování, a odpovídal obvyklému složení. Pokud takto zjištěnou příčinu prokorodování přechodky zpochybnil s odkazem na výpověď znalce Ing. Josefa Poláka, CSc. soud, pak tento jako znalec přechodku předmětnou nezkoumal a vyjadřoval se ke korozivní odolnosti přechodek tohoto typu. Vyjádřil-li jistý osobní názor ve vztahu k tomu, že dle jeho úsudku u předmětné přechodky se mohlo jednat o tzv. šterbinovou korozi, jeho tvrzení byla pouze obecná, bez vztahu ke konkrétní přechodce, a navíc jeho tvrzení by bylo možné považovat za alespoň částečně relevantní pouze v případě, pokud by k prokorodování došlo v té části přechodky, ve které je kovová část vsunutá do části plastové, jak uvedl. Znalecký posudek znalce prof. Ing. Karla

Matochy, CSc. však stanoví, že k prokorodování došlo v místě kovové části přechodky, která je již vně její plastové části, což vyplývá i z fotografií a technické zprávy společnosti Materiálový a metalurgický výzkum, s.r.o., kde jako jednatel působí právě znalec Ing. Matocha. Příčina prokorodování je stanovena jednoznačně, kdy je evidentní, že došlo k prokorodování bezvadného kusu přechodky ocel-plast. Nutno je odmítnout možné pochybnosti stran činnosti pracovníků společnosti Homola, a.s., provádějících kontrolu těsnosti měřícím přístrojem. Pokud někteří znalci tvrdili u hlavního líčení, že mají za to, že plyn musel unikat v podstatě týdnů či měsíce před výbuchem, nebyli zároveň schopni odpovědět na otázku, jaká je nejkratší doba, po kterou musel plyn unikat. Ke stanovení přesného období naopak se objevovala slova, že by se jednalo pro množství proměnných o „věštění“. Jejich tvrzení je proto nerelevantní, neověřitelné a spekulativní. Je zřejmé, že obžalovaní jakožto zaměstnanci společnosti Green Gas DPB, a.s., měli v náplni práce dbát na důsledné dodržování právních předpisů a požadavků, které se vztahují k bezpečnostním rizikům, vyhodnocovat rizika, věděli o tom, že přechodky v minulosti podlely korozi a došlo k úniku přepravovaného degazovaného plynu. Tyto přechodky byly sice ve většině případů výrazně vyššího stáří, než byla přechodka v nyní projednávané věci, ale u hlavního líčení z úst svědka P. zaznělo, že ví o prokorodování kovových částí plynovodu společnosti Green Gas DPB, a.s., přepravujících degazovaný plyn, jejichž stáří bylo kolem 10-15 let v souvislosti s umístěním u elektrického vedení. Tato výpověď nebyla nijak objektivizována, neboť kusá zpráva společnosti Green Gas DPB, a.s., vyžádaná soudem na návrh státního zástupce o tom, že všechny části plynovodu podlely korozi, byly ve stáří kolem 30 let, se jeví jako neobjektivní a účelová, výpověď P. se jeví jako autentická a pravdivá. Předmětná přeložka na trase zahrnovala i přeložku elektrických kabelů a byla možnost dřívějšího prokorodování. Pokud jde o písemnou pracovní náplň obou obžalovaných, tito fakticky řešili a podíleli se na řešení všech havarijních stavů na degazačních plynovodech společnosti Green Gas DPB, a.s., týkajících se řešení případů prokorodování plynovodů z minulosti, uvádění jsou jako odpovědné osoby, proto měli dbát, aby provoz plynovodu byl bezpečný a neohrožoval život a zdraví osob a majetek. Podle § 59 odst. 8 písm. a) energetického zákona, dle kterého je provozovatel distribuční soustavy, tedy společnost Green Gas DPB, a.s., povinen zajistit bezpečný, spolehlivý a hospodárný provoz, údržbu, obnovu a rozvoj distribuční soustavy na vymezeném území. K tomu nasedají povinnosti obsažené v technických normách a pravidlech. Tyto předpisy, ač jsou nezávazné, musí být respektovány či dodržovány, kdy konkrétní požadavek české technické normy či pravidla je dodržen tehdy, pokud je jeho realizace na stejné nebo lepší úrovni. Pokud projektant, stavebník zvolí odchylné řešení, je na nich důkazní břemeno, aby prokázali, že jimi zvolené řešení je pro provoz bezpečné, dostatečné. Projektant a vlastník plynovodu zvolili řešení, které spočívalo v umístění odvodňovačů vyrobených z oceli s napojením na plastový plynovod přechodkou. Toto řešení není v TPG 702 01 zakázáno, ale technické pravidlo 4.6.1 stanovuje, že se přednostně používají odvodňovače vyrobené z plastu. Státní zástupce vyžádal zprávu společnosti Gas s.r.o. s tím, že k důkazu byla zpráva vyžádaná soudem, tento důkaz byl odmítnut, a ze zprávy z 10.5.2017 vyplývá, že TPG 702 01 byla schválena 11.3.2003 a platná od 1.6.2003, revidována byla v průběhu 2012 až 2016 a schválena 4.10.2016. Revidovaná technická pravidla nabyla platnosti 1.1.2017. Na tvorbě technického pravidla se mohl podílet Ing. Jiří B., neboť v roce 2003 byl jednatelem a ředitelem společnost Gas, s.r.o., která pravidla v té době vytvářela a v letech 2012-2016 se jím řízená Česká společnost pro svařování produktů účastnila připomínkového řízení v rámci tvorby pravidel. K článku v této zprávě je uvedeno, že dlouhodobá provozní praxe prokázala, že toto ustanovení se osvědčilo a bylo zapracováno i do pravidel revidovaných. Toto sdělení je v rozporu s tvrzením znalce Ing. Buchty, který byl vyslechnut u hlavního líčení ke znaleckému posudku na žádost obhajoby. Ve své výpovědi v podstatě uvedl, že nezná důvod formulace tohoto ustanovení, a na dotazy připustil okolnost, že přednostní použití odvodňovačů vyrobených z plastu eliminuje problém s korozí ocelových odvodňovačů a možné problémy na přechodkách ocel-plast.

Zvolené řešení při realizaci přeložky degazačního plynovodu Paskov-Bělská bylo rizikové jak, pokud se týče použití ocelových odvodňovačů, tak jejich umístění. Tam, kde nová trasa zasáhla domy z exponovaných, co se týče pohybu a pohybu osob, místa jsou kryta nepropustným asfaltovým povrchem, který těsně přiléhá k objektům, ve kterých se nachází větší množství lidí, když v průběhu trasy žádné takové místo již není. Obžalovaní se hájí tím, že pokud jim je vytýkáno obžalobou, že zaměstnavateli nenavrhli odorování plynu dle TPG 905 01 a TPG 918 01, v roce 2006 tuto navrhli, a ne jejich vinou následně nebyla realizována. Obžalovaní se na zavedení odorizace podíleli, v roce 2006 došlo k výzvě k podání nabídky na komplexní odorizaci degazačního plynu k distribuční soustavě mj. dle TPG 918 01, kdy u této je ve věcech technických uveden Ing. Julian D. a 4.12.2006 za objednatele a 18.12.2006 za zhotovitele byla podepsána smlouva o dílo, kdy předmětem plnění je komplexní řešení odorizace degazačního plynu v distribuční síti OKD DPB, a.s., s umístěním odorizačních stanic v lokalitách Bělská, Papírenská, Škola ve Stonavě s polským jazykem, areál odsávací stanice Paskov, a o nutnosti komplexní odorizace obžalovaní věděli. Služby měly být prováděny dle technických pravidel a norem, zejména TPG 918 01, ČSN 385550 a požadavku objednatele. Dodatkem z 25.6.2010 došlo k dohodě na ukončení původní smlouvy k odorizaci. V případě smlouvy o dílo z roku 2006 jednala společnost OKD DPB, a.s., ve věcech technických prostřednictvím obou obžalovaných a v roce 2010 mj. prostřednictvím obžalovaného Ing. D. Pokud se oba obžalovaní podíleli na zavedení komplexního řešení odorizace, podíleli se na tom, že rozsah odorizace byl bez ohledu na bezpečnost provozu plynovodu značně omezen. Odorizace přepravovaného degazovaného plynu mohla zabránit předmětnému výbuchu. Ukončení či omezení komplexní odorizace nemělo jakékoli bezpečnostní opodstatnění a jednalo se evidentně o krok, který byl veden pouze ekonomickými zájmy a nezohledňoval rizikové faktory při realizaci přeložky v roce 2008. Nelze akceptovat názor znalce Ing. Buchty ve vztahu k nákladnosti odorizace a její účinnosti, neboť je evidentní, že tato přispívá k bezpečnostnímu provozu plynovodu. Absorpce odorantu v místě poklopu nad odvodňovačem, který je zasypan jen šterkem, neprobíhá a odorant by byl zachytitelný pro pohyb osob.

Pokud jde o otázku umístění přístrojů na detekci úniku plynu do budovy autoservisu Kedroň a budovy AWT, a.s., tento bezpečnostní prvek by nepochybně přispěl k bezpečnosti provozu plynovodu za situace, kdy budovy byly v provozu dávno předtím, než přeložka z roku 2008 přivedla plynovod do jejich bezprostřední blízkosti, a navíc nebyly na plyn napojeny. Pokud soud uvádí, že nelze na 100% prokázat, že detekční přístroje by zachytily unikající plyn, pak znalec Ing. Hlinčík uvedl, že přístroj nainstalovaný dle návodu určeného výrobcem, má standardní účinnost. Odvolatel uvádí, že 100% jistotu nelze v podstatě garantovat nikdy, ani u zachycení odorantu, avšak je nezbytné hodnotit přínos pro zajištění bezpečnosti provozu plynovodu podle § 59 odst. 8 písm. a) energ. zákona, alespoň navržením odorizace s nezpochybnitelnou účinností a detekčních systémů by mohlo obžalované vyvinut, avšak toto se nestalo. Skutkové a právní závěry soudu v napadeném rozsudku nezohledňují uvedené skutečnosti a zejména nutnost poměřování použitelnosti všech podzákonných předpisů shora citovaným ustanovením energetického zákona. Soud nezohlednil též, že pokud se oba obžalovaní podíleli v roce 2006 na zakázce zavedení komplexní odorizace plynu, následně se podíleli na uzavření smlouvy, a minimálně Ing. Julian D. se podílel na jejím ukončení, a tedy se podíleli na zásadním snížení rozsahu odorizace oproti původně navrženému. Nemohou se dovolávat dobré víry a tvrzení o postupu, který měl být vždy v souladu s požadavky na bezpečný provoz plynovodu, když změna rozsahu odorizace byla z bezpečnostního hlediska neodůvodnitelná. Rozhodné skutečnosti popsané ve skutkové větě obžaloby zahrnují právě posouzení rizik, které vyvstaly při realizaci přeložky degazačního plynovodu Paskov-Bělská v roce 2008, kdy nejméně

odorizace plynu by havárii v roce 2014 zabránila. Soud se nevypořádal s výpovědí svědka P., který zpochybnil tvrzení obžalovaných o tom, že vždy došlo k prokorodování ocelových částí plynovodu stáří kolem 30 let. Pokud docházelo k prokorodování ocelových částí plynovodů mladších, v trase přeložky byly umístěny i kabely a nebylo stanoveno rozpětí, dle kterého by byly prováděny zvýšené kontroly, nemohli obžalovaní předpokládat, že k prokorodování předmětného odvodňovače uloženého v zemi 6 let, nedojde. Nemohli se spoléhat na to, že nikdy nedošlo k prokorodování ocelových částí plynovodu mladších 30 let, když stanovena životnost je právě kolem 30 let. Učiněn byl návrh na opětovný výslech svědka Lud'ka P. a vyžádání listin od společnosti Homola, a.s., pro kterou pracoval. Navrhováno bylo zrušení napadeného rozsudku a vrácení věci soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Z podnětu podaného odvolání krajský soud v intencích ustanovení § 254 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost zprošťujícího výroku rozsudku soudu prvního stupně z hlediska odvolatelem vytýkaných vad, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

Přezkoumáním řízení předcházejícímu vydání napadeného rozsudku krajský soud nezjistil žádné vady, které by měly za následek porušení práva na obhajobu obžalovaných, nebylo zjištěno porušení ustanovení, jimiž se má zabezpečit řádné objasnění věci, důkazy, které v trestním řízení byly provedeny, tyto byly provedeny v souladu s trestním řádem.

V rozsahu námitek uplatněných odvolatelem v projednávané trestní věci odvolací soud těmto nepřisvědčil s ohledem na následně blíže rozvedená zjištění, vyplývající z důkazního řízení před soudem I. stupně.

Přechin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1 trestního zákoníku je nedbalostným trestným činem, z hlediska subjektivní stránky, vyžadována je nedbalost podle § 16 odst. 1 písm. a), b) trestního zákoníku. V tomto případě obžalovaným Ing. Julianu D., vedoucímu úseku distribuce plynu, Ing. Radúzi S., provoznímu inženýrovi vytýkáno je jednání z nedbalosti vědomé podle § 16 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Z pohledu odvolacího soudu zásadní pro posouzení věci je, *zda mezi jednáními obžalovaných a následkem* popsáním v obžalobě státního zástupce, jež doznalo posléze odrazu v právní kvalifikaci přechinem obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku, existuje *příčina* vztah k následku s ohledem na znění skutkové podstaty žalovaného trestného činu nutno posoudit míru naplnění zákonných znaků skutkové podstaty trestného činu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 trestního zákoníku, spočívajícího v obecném nebezpečí ve vztahu k vydání lidí nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo cizí majetek v nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že zapříčinily požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil nebo se dopustili jiného podobného nebezpečného jednání, spáchali takový čin proto, že porušili důležitou povinnost vyplývající z jejich zaměstnání a uloženou jim podle zákona a způsobili tímto činem škodu velkého rozsahu a těžkou újmu na zdraví, a to na základě specifík a okolností projednávané trestní věci souvisící s problematikou zásobování plynem a na něj vztahujících se norem. Z pohledu odvolacího soudu zásadní pro posouzení věci je, zda jednání obžalovaných Ing. Juliana D., Ing. Radúze S. a následkem popsáním v obžalobě státního zástupce, jež doznalo odrazu v právní kvalifikaci obžaloby přechinem obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. b) trestního řádu je v příčinné souvislosti.

Předně je nutno uvést ty společnosti, jež svými zaměstnanci participovaly výkonem práce na investiční akci – OKD Doprava, a.s., Kontejnerové překladiště Paskov I. etapa – přeložky inženýrských sítí, obsahující **stavební objekt SO 09 přeložka potrubí degazovaného plynu**, byly – objednatel OKD Doprava, a.s., projektantem SUDOP Praha, a.s., dodavatel stavby společnost Homola, a.s., společnost Green Gas DPB, a.s., Paskov. V okruhu účastníků stavebního řízení byly dále zahrnuty subjekty Diamo, s.p.o.z. Odra, Ostrava-Vítkovice; OKD, a.s., Důl Paskov, o.z. Staříč; Ing. Milan K., Paskov; ČEZ Distribuce, a.s., Děčín; Telefónica O2 Praha; ČEZ net, a.s. Ostrava. Po zohlednění a zjištění údajů týkajících se stavebního řízení předmětné investiční akce, časových údajů, které mají svůj význam, neboť následně se promítají do aplikace technických požadavků na provoz středotlakého degazačního plynovodu DJ Paskov, kotelna Bělská, zapotřebí je rekapitulovat následující významná zjištění, jak vyplynula z důkazního řízení před soudem prvního stupně. Dodavatelem stavby SO 09 přeložka potrubí degazovaného plynu v místě kontejnerového překladiště Paskov byla společnost Homola, a.s., Ostrava-Kunčičky, montážní práce provedl Green Gas DPB, a.s., Paskov. Na základě předchozí smlouvy o dílo mezi společnostmi Homola, a.s. a Green Gas DPB, a.s., došlo k odevzdání a převzetí zařízení mezi společnostmi Green Gas DPB, a.s. a Homola, a.s., včetně dvou dodatků, smlouvy o zajištění přeložky zařízení distribuční soustavy, vzájemné součinnosti a uvedené do provozu mezi spol. Green Gas DPB, a.s. a OKD Doprava, a.s.

Dne **26.1.2009** Magistrát města Frýdek-Místek, Odbor územního rozvoje a stavebního řádu, oddělení stavebního řádu, vydal kolaudační souhlas uvedené stavby, včetně SO 09 přeložky potrubí degazačního plynu.

Tlaková zkouška byla provedena **11.10.2008** revizním technikem Ivo M., a to při výchozí revizi plynového zařízení. Stran tlakové zkoušky bylo zaznamenáno, že potrubí **vyhovělo požadavkům ČSN 386420 a TPG 702 01**. Odvolací soud ověřil, že TPG 702 01 byla schválena 1.3.2003, následně aktualizací účinnou 1.1.2017 byla tato TPG 702 01 nahrazena a schválena 4.10.2016 – Plynovody a přípojky z polyetylenu. Vyhотовena byla zpráva o revizi plynového zařízení a technická zpráva dne 11.10.2008 v souvislosti s touto investiční akcí. **Kolaudační souhlas byl vydán dne 26.1.2009.**

Dne **7.8.2012** byla revizním technikem Ing. Alešem M. vydána zpráva s označením Středotlaký degazační plynovod, DJ Paskov, kotelna Bělská, s celkovým zhodnocením zařízení – Revidované zařízení odpovídá vyhl. ČBÚ č. 392/03 Sb. **a je schopno bezpečného a spolehlivého provozu.**

Z protokolu o kontrole těsnosti **21.5.2014** provedené pracovníky fy Homola bylo zjištěno ohledně stavu tepelné izolace a oplechování potrubí, stavu vnějšího povrchu potrubí -... porušena tepelná izolace na větší části trasy, **plynovod těsný**, v blízkosti O-8 chybí kluzné uložení. Co se týče obsluhy zařízení, odvodnění kontrolovaných odvodňovačů, fotodokumentace zjištěných závažných závad, závady a jejich odstranění bude evidováno v knize závad.

Dne **18.6.2014** revizní technik Ing. Aleš M. při roční prohlídce zařízení podle § 3 vyhl. č. 85/1978, § 2 písm. b) vyhl. č. 392/2003 Sb. zaznamenal k plynovodu DS Paskov – kotelna Bělská v bodě 5 stran těsnosti plynovodu, že pro kontrolu vnější těsnosti armatur a přírubových

spojů byl použit měřicí přístroj SEWERIN EX – TEC SR6, pěnотvorný roztok – **netěsnosti nebyly zjištěny**.

V bodě 6 **jiné závady – porušena tepelná izolace na větší části trasy** a bod 7 obsahuje návrhy na odstranění závad – opravit tepelnou izolaci, termín uveden 31.12.2014. Vyhodnocení revizního technika: „**zařízení provozuschopné**“, přístroj ES TEC SR6 – detektor kalibrován byl s platností do 29.11.2014. U návrhu na odstranění závad s opravou tepelné izolace je stanoven termín 31.12.2014 (č.l. 2, 3, 4 sv. II).

Dne **6.11.2014** v měřeném úseku plynovodu od degazační stanice po HUP kotelny Bělská je konstatováno „**plynovod těsný**“. Měření provedli David Ch. a Zdeněk L. Rovněž z protokolu o kontrole o těsnosti plynovodu je konstatován „**plynovod těsný**“ a jako použitá metodika označena je „technický a bezpečnostní standard TPG 913 01“ (č.l. 230 a 232 spisu, sv. II). Co se týče zmíněného technického a bezpečnostního standardu TPG 913 01, jímž byla zhodnocena revize plynovodu ve vztahu k této normě, byla zjištěna její účinnost od 1.1.2014, nahradila normu z 19.12.2007.

V bodě 6 **jiné závady – porušena tepelná izolace na větší části trasy** a bod 7 obsahuje návrhy na odstranění závad – opravit tepelnou izolaci, termín uveden 31.12.2014. Vyhodnocení revizního technika: „**zařízení provozuschopné**“, přístroj ES TEC SR6 – detektor kalibrován byl s platností do 29.11.2014.

Dne 18.11.2014 v čase kolem 07:48 hod. došlo k výbuchu plynu iniciací zapojením vysavače do zásuvky elektrického vedení v místnosti budovy AWT, a.s., č.p. 865.

Následkem výbuchu plynu došlo poté k požáru, jenž zasáhl poškozené osoby Jiřínu B. se zraněními a popáleninami na 75% povrchu těla, Petru E., u níž popáleniny byly na 23% povrchu těla. Libuši S. byly způsobeny popáleniny na 34,5% povrchu těla, Kataríně W. byly způsobeny popáleniny na 33% povrchu těla. Tyto osoby byly v přímém ohrožení života. U Liany L. a Růženy K. vznikla psychická traumata vyvolaná výbuchem s následkem posttraumatické stresové poruchy. U vyjmenovaných poškozených osob doba léčení, omezení v běžném způsobu života naplnila taxativa těžké újmy na zdraví. Zranění Michala K. spočívající v popáleninách na 6% povrchu těla a době léčení v délce nejméně 4 týdnů, Radovana M. zranění spočívalo v povrchních řezných poraněních kůže na pravé ruce, za pravým uchem, doba léčení byla v délce 5 dnů. Nad to vyjmenovaným osobám byla způsobena též majetková škoda, včetně dalších 24 poškozených subjektů.

Orgány přípravného řízení byly opatřeny a zajištěny doklady, jež s ohledem na specifikum a charakter projednávané věci podléhají speciálním normám, technickým pravidlům, jež mají zajistit bezpečný a spolehlivý provoz zařízení – středotlakého degazačního plynovodu DS Paskov – kotelna Bělská, jež je vyhrazeným technickým, zařízením plynové třídy II. Soudem prvního stupně byly provedeny důkazy významné pro posouzení věci, spisový materiál ve své obsáhlosti zahrnuje zásadní zjištění z řady opatřených listinných důkazů, informací zaměstnanců společnosti, či zaměstnanců autoservisu, jež sídlí v budově AWT, či zaměstnanci autoservisu Kedroň, kteří shodně ve svých svědeckých výpovědích uvedli, že **před výbuchem nepozorovali** žádnou skutečnost signalizující nebezpečí, únik zápachu plynu. Na místě zakročující členové HZS Felcman a Snášel situovali předpokládaný výbuch do oblasti AWT, a.s., kdy při hašení ohně

v místnosti této budovy tomu nasvědčoval modrozelený plamen látky, popř. hořící kov. Svědkové Bohumil B. a Miroslav C., zaměstnanci společnosti AWT, a.s. v pozici u prvně jmenovaného místopředsedy představenstva, u druhého svědka pracovník investičního útvaru, vyjádřili se k uzavření smlouvy mezi spol. Green Gas DPB, a.s., doložili potřebná osvědčení a doklady související jednak s vydáním kolaudačního souhlasu, i povolení předčasného užívání přeložky stavebním úřadem. Svědek C. byl v pozici stavebního dozoru za spol. AWT, a.s. na uvedené akci. Realizaci vybudování přeložky plynovodního potrubí realizovala spol. Homola, a.s. Materiál z větší části byl dodáván spol. Green Gas DPB, a.s., stavbyvedoucím za spol. Homola, a.s. byl Luděk P. Tento svědek při realizaci investiční akce Přeložka plynového potrubí zastával pozici **hlavní stavbyvedoucí** za spol. Homola, a.s. Svědek se vyjádřil tak, že si nevybavuje žádné problémy, šlo o běžnou stavbu dle schváleného projektu. Z výpovědi svědka je zřejmé, že se neupamatoval na stav výkopu, kde se vyskytovala voda, svědek to neshledal nijak neobvyklým, s tím, že podzemní voda se objevovala. K odvodňovači uvedl, že byly vyráběny ve společnosti Homola, a.s., svářeči, a napojení na plynovod bylo realizováno standardními přechodkami. Po ukončení úseku svařováním, umístěním armatur, byla provedena tlaková zkouška bez závad. Vše bylo souladné s projektovou dokumentací. Na žádný problém na stavbě se svědek neupamatoval.

Svědkové Jiří K., Ivo M., Josef K., byli zaměstnanci společnosti Green Gas DPB, a z titulu svých pracovních pozic měli účast na akci při zhotovení plynovodu – přeložky degazačního plynovodu. Svědek Josef K., montér, svařoval hlavní trasu a připojení odvodňovačů z degazační stanice až do areálu spol. AWT. Popsal připojení plynovodu na ocelové odvodňovače prostřednictvím přechodky ocel-plast, tyto byly dodány již vyrobené z dílny, vložené byly do výkopu a svědek zajišťoval jejich napojení, tedy napojoval odvodňovače na plynovod. Než došlo k zásypu v takovéto části plynovodu, byly kontrolovány odvodňovače svědkem **Ivo M.**, který zastával pozici mistra výstavby plynové přeložky, a byl tou osobou, jež byla v nejtěsnějším kontaktu s průběhem prací, jež sám kontroloval. Svědek Jiří K., výrobní ředitel společnosti Green Gas DPB, a.s., uvedl k prokorodování přechodky ocel-plast, pokud došlo, jednalo se o plynovody staré minimálně 30 a více let, na žádné jiné přeložce na uvedeném plynovodu nebyly zjištěny žádné další odvodňovače, jež by vykazovaly vady, toliko odvodňovač č. 2 fakticky po 6 letech byl prokorodován v části přechodky ocel-plast.

Z výpovědi svědka M. je zřejmo, že vedl stavební deník, měl vědomost o realizaci výkopu, kde se tlačila podzemní voda, což podtrhl ještě tvrzením, že v blízkosti byl potok. Sám neshledal nic nestandardního. S pracovníky spol. Homola byl v denním kontaktu, odvodňovač č. 2 byl napojen jako obvykle na plynovod, odvodňovač byl ocelový. Z dispečinku neměl žádnou zprávu o tom, že by něco vybočovalo z normálu ohledně kolísání tlaku v plynovodu. Probíhaly denní raporty, jichž se účastnil a nikdo ze zástupců spol. Homola, a.s. **n e s i g n a l i z o v a l** anomálie na předmětném plynovodu.

Svědkové **Ing.Aleš M., Ing.Vojtěch F.** byli pracovníky spol. Homola, a.s., prvně jmenovaný v pozici stavbyvedoucího skupiny obsluhující a udržující plynovod. Dvakrát ročně byly prováděny zkoušky těsnosti, jednou ročně prohlídky a jednou za tři roky byla provedena revize. Svědek realizoval tříletou revizi včetně roční prohlídky s vystavením protokolu. Diagnostickou skupinou byly provedeny kontroly těsnosti, dokumenty byly předávány spol. Green Gas DPB, a.s. Svědek si nebyl vědom žádného pochybení. Po obdržení informace o výbuchu od svědka F. došlo k odstavení plynovodu z provozu a provedení tlakové zkoušky, kdy bylo zjištěno, že p l y n o v o d n e n í t ě s n ý. Svědek Vojtěch F. byl vedoucím střediska

údržby plynovodu spol. Homola, a.s. Tento svědek se vyjádřil ke kontrole těsnosti 6.11.2014, pro svědka bylo překvapením prokorodování ocelové části plynovodu po cca 6 letech. 6.11.2014 kontrola byla provedena standardně přístrojem typu SEWERIN, svědek následně byl přerazen na pozici stavbyvedoucího. Faktické kontroly plynovodu prováděli montéři David Ch. a Zdeněk L., zaměstnanci spol. Homola, a.s., jejich pracovní náplň spočívala v kontrolách těsnosti plynovodu v půlročních intervalech. Svědkové nezjistili netěsnost dne 6.11.2014 v rámci prováděné kontroly. K netěsnosti armatur se vyjádřil svědek Pavel K., zaměstnanec spol. Homola, a.s., svědek uvedl, že v minulosti se realizovalo odebrání vzorků kondenzátu, ale v jiných částech plynovodu, kde byl předpoklad, že může být kondenzát kontaminovaný, toto však nebylo u kritické části plynovodu. Netěsnost svědkem bývala zjištěna jednou za rok, o čemž vyhotovil zápis s uvedením, ve kterém odvodňovači byla odčerpána voda.

Obžalobou státního zástupce obžalovaným Ing. Julianu D., Ing. Radúzu S. je vytýkáno období od 26.1.2009 až 18.11.2014 pro nedbalostní porušení povinnosti způsobením obecného nebezpečí vydáním lidí v nebezpečí smrti nebo těžké újmy na zdraví nebo nebezpečí škody velkého rozsahu tím, že měli zapříčinit požár nebo povodeň nebo škodlivý účinek výbušnin, plynu, elektřiny nebo jiných podobně nebezpečných látek nebo sil, nebo se měli dopustit jiného podobného nebezpečného jednání, spáchali takový čin proto, že porušili důležitou povinnost vyplývající z jejich zaměstnání a uloženou jim podle zákona a způsobili tímto činem škodu velkého rozsahu a těžkou újmu na zdraví. V této souvislosti odvolací soud konstatuje, že je nutno zabývat se dostatečně subjektivní stránkou vytýkaného jednání obžalovaným.

Dle názoru odvolacího soudu závěr o zavinění osob obžalovaných musí být dostatečně podložen výsledky důkazního řízení, a především z nich musí logicky i vyplynout.

Obžalovaní jsou postaveni před soud pro jednání, jež právně kvalifikováno je jako přečin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku. Co se týče osob obžalovaných a jejich pracovního zařazení ve společnosti Green Gas DPB, a.s., nutno předeslat, že **vedoucím Divize důlního plynu** byl Ing. Otakar G., jehož zástupcem je vedoucí úseku těžby důlního plynu. Z titulu pracovní pozice řídil a zodpovídal za činnost Divize důlního plynu, řídí, kontroluje, koordinuje práci a veškeré činnosti úseku odbytu a měření, úseku distribuce plynu, úseku těžby důlního plynu, úseku doplňkové degazace, dispečinku, řídí a kontroluje dodávky plynu do rozvodných sítí odběratelů, mj. uspokojuje potřeby zákazníků, za důsledného dodržování všech právních předpisů a ostatních požadavků, které se vztahují k environmentálním aspektům objednatele, ochraně životního prostředí a bezpečnostním rizikům. Připravuje a projednává podklady pro uzavírání smluv a jejich změny, připravuje podklady a podílí se na zpracování koncepčních studií organizace a vyjadřuje se k návrhu koncepcí rozvoje organizace a navrhuje koncepci rozvoje organizace a řízení pro práci Divizi důlního plynu a současně schvaluje technologické a pracovní postupy pro daná pracoviště. Ing. G. byl v pracovním poměru od 2.11.1976 u OR OKD – Závod pro degazaci a odvodnění, Paskov. Pracovní smlouva byla aktualizována 24.7.2010. Obžalovaní Ing. Julian D., Ing. Radúz S. byli v pozici ve vztahu k osobě Ing. G. podřízenými osobami, jak vyplývá z pracovních smluv.

Obžalovaný Ing. D. uzavřel pracovní smlouvu na druh práce vedoucí úseku distribuce plynu u organizační složky Divize důlního plynu 1.12.2008. Dne 22.3.2010 byla pracovní smlouva aktualizována s uvedením pracovní funkce – zodpovídá za provoz plynovodu distribučních soustav degazačního plynu a dusíku. Z pracovní náplně vyplývá, že řídí, kontroluje a zodpovídá

za práci a činnosti diagnostické skupiny, mistrovských úseků rozvodu plynu, údržby a oprav, zajišťuje organizaci výstavby plynovodu, tj. objednávky materiálů, služeb a dodavatelských prací, mj. podporuje péči o životní prostředí, dbá na dodržování všech právních předpisů a ostatních požadavků, které se vztahují k environmentální politice organizace, ochraně životního prostředí a bezpečnostním rizikům. Obžalovaný Ing. S., provozní inženýr na úseku distribuce plynu, pracovní smlouvu uzavřel 1.12.2008. Z pracovní náplně vyplývá, že zajišťuje řád prohlídek a zkoušek na distribučních soustavách degazačního plynu a dusíku, posuzuje a přejímá dokumentaci investičních akcí a oprav prováděných vlastními pracovníky i dodavatelskými firmami, řídí, kontroluje a zodpovídá za obsluhu plynovodu, kontroly těsnosti plynovodu a kontroly celistvosti plynovodu v rámci činnosti diagnostické skupiny, vyhodnocuje zjištěné úniky plynu a navrhuje opatření dle TPG 913 01. Svědek Ivo M., mistr údržby plynovodu, odpovídá za úsek distribuce plynu. Jeho pracovní náplní je dle smlouvy z 1.12.2008 zajištění údržby a provoz plynovodu, distribučních soustav degazačního plynu a dusíku, koordinace a řízení práce subdodavatelů stavebních a montážních prací, řídí a zodpovídá za práci a činnost spojené s údržbou a opravami plynovodu, řídí a koordinuje pracovníky dodavatelských firem, podílejících se na výstavbě, opravách a údržbě plynovodu, kontroluje zařízení pro údržbu plynovodu. Dále v popisu práce má kontrolu kvality provádění prací

p o d ř í z e n ý m i a d o d a v a t e l s k ý m i f i r m a m i provádějícími práce na údržbě a opravách plynovodu včetně kontroly pracoviště a pracovníků dodavatelů stavebních a montážních prací souvisejících s opravami a údržbou plynovodní sítě a objektů souvisejících. Pracovní smlouva je s datem 1.12.2008, aktualizovaná 22.3.2010, kdy pracovní funkce se nezměnila.

Státním zástupcem nedbalostní porušení povinností obou obžalovaných plynoucí z jejich zaměstnání je vázáno na jednání v rozporu s ČSN EN 15001-2: upravující zásobování plynem – Plynovody s provozním tlakem vyšším než 0,5 bar pro průmyslové využití a plynovody s provozním tlakem vyšším než 5 bar pro průmyslové a neprůmyslové využití – Část 2: podrobné funkční požadavky pro uvádění do provozu, provoz a údržbu čl. 625 s důsledkem, že neposoudili pomocí metod k posouzení a hodnocení rizik nebezpečí vniknutí přepravovaného plynu do administrativní budovy AWT, a.s. a budovy Autoservisu Kedroň. Nutno zmínit, že evropská norma ČSN EN 15001-2 stanoví funkční požadavky na uvádění do provozu, provoz a údržbu plynovodu pro **průmyslové** využití a jejich součástí s provozním **tlakem vyšším než 0,5 bar** a plynovodu v budovách (domovní a komerční) s provozním tlakem vyšším než 5 bar od výstupu z předávacího místa dodavatele plynu až ke vstupnímu připojení plynového spotřebiče, obvykle uzávěru spotřebiče. Zásadní otázkou ve věci je určení charakteru předmětného plynovodu, neboť tímto určením je nahlíženo dále na problematiku provozu plynovodu, jímž distribuovaný plyn byl dodáván odběratelům. Charakter distribučního plynovodu degazačního plynu z odsávací stanice Paskov do kotelny sídliště Bělská v Paskově nepodléhá režimu ČSN EN 15001-2. Evropská norma ČSN EN 15001-2 stanoví zásady a platí pro plynovody s provozním tlakem vyšším než 0,5 bar pro průmyslové využití a plynovody s provozním tlakem vyšším než 5,0 bar pro průmyslové a neprůmyslové využití, specifikuje podrobné funkční požadavky pro uvádění do provozu, provoz a údržbu plynovodu. Degazační plynovod je provozován pod přetlakem 10-50 kPa, tedy nejvyšším provozním přetlakem není naplněna platnost ve výše uvedené ČSN 15001-1, 2. Co se týče projektování a výstavby degazačního plynovodu v uvedené době realizace této investice, vztahovalo se na něj TPG 702 01, ČSN EN 12007-1, až ČSN EN 12007-4. V této souvislosti je konstatováno **stanovisko** Technické inspekce České republiky, organizace státního odborného dozoru Praha, jež se vyjádřila k znění ČSN EN 15001-2 „Zásobování plynem – Plynovody s provozním tlakem vyšším než 0,5 bar pro průmyslové využití a Plynovody s provozním tlakem vyšším než 5 bar pro průmyslové a neprůmyslové využití – Část 2: Podrobné

funkční požadavky pro uvádění do provozu, provoz a údržba, nejsou splněny podmínky předmětu normy, neboť:

- předmětný plynovod nemá charakter průmyslového využití,
- v případě charakteru tohoto plynovodu pro neprůmyslové využití nedosahuje jeho provozní přetlak hodnoty nad 5 barů.

Soud prvního stupně v průběhu projednání trestní věci měl k dispozici a pracoval se znaleckými posudky Fakulty technologie, ochrany prostředí VŠCHT Praha, Ústav plynárenství, koksochemie a ochrany ovzduší, včetně doplňku (na č.l. 4565-4576 sv. 17), včetně druhého doplnění znaleckého posudku (č.l. 4690-4699), znalecký posudek Ing. Jiřího Buchty, CSc., soudního znalce pro technické obory různé se zvláštní specializací plynová zařízení (topné a technické plyny) z č.l. 4704-4728 (sv. 17), znalecký posudek Ing. Jiřího Hrabala, znalce z oboru paliva, specializace plynárenství, instalace plynového vedení a výbuchy plynu (č.l. 4220-4228 sv. 16), znalce prof. Ing. Karla Matochy, CSc., znalce z oboru hutnictví, specializace mezní stavy kovových materiálů (č.l. 4318-4324 sv. 16). Poté, co se znalci vyjádřili k problematice ve smyslu zadání zadavatelem posudku, ať policejním orgánem či obhajobou, nebo doplňkem znaleckého posudku k výzvě soudu prvního stupně, znalecké posudky byly znalci podány při vědomí následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku, byli též poučeni zadavateli posudků a následně soudem prvního stupně o významu znaleckého posudku z hlediska obecného zájmu a o následcích křivé výpovědi a vědomě nepravdivého znaleckého posudku.

Znalci Prof. Ing. Karel Matocha, CSc., Ing. Josef Polák, CSc., Ing. Tomáš Buchta, CSc., Ing. Tomáš Hlinčík, PhD., byli vyslechnuti v hlavním líčení dne 29.3.2017 (č.l. 5236-5253, sv.19) k obsahu výpovědi znalců nutno předeslat zjištění z protokolu o ohledání místa činu ze dne 19.11.2014 (č.l. 158, sv. 1 verte), fotodokumentaci z č.l. 164- 166, sv. 1. Zaznamenáno je na přívodu odvodňovače, který byl ve výkopu v horizontálním směru napojen do tělesa odvodňovače se nachází přechodka plast – ocel o průměru 90 mm. Ocelová část přívodu odvodňovače a samotné těleso je izolováno blíže nezjištěným černým materiálem, Hrany a přechodka ocel – plast, jsou dále přelepeny žlutou lepicí páskou. Po odstranění pásky a izolace v místě napojení přívodu odvodňovače na těleso odvodňovače bylo zjištěno, že trubka přívodu odvodňovače je k tělesu odvodňovače napojena svárem ve vzdálenosti 6 cm od svaru se na ocelové části přívodu odvodňovače nachází další svar. Ve spodní ocelové části přívodu odvodňovače dle původního uložení ve výkopu, se ve vzdálenosti 5 cm od tělesa odvodňovače nachází díra nepravidelného tvaru o největším rozměru 1 cm. Ve vzdálenosti 4 cm od tělesa odvodňovače se nachází prohlubně v ocelovém povrchu přívodu odvodňovače nepravidelného tvaru.

V důkazním řízení byla objasňována jednak otázka charakteru distribuční soustavy plynovodu v kontextu technických pravidel na provoz plynovodu, jednak užití materiálu na zhotovení plynovodu, plynovodních přípojek, odvodňovačů. Prokázáno je, že užity byly při výstavbě odvodňovače ocelové, což jak vyplynulo z dané problematiky j e ř e š e n í m

s t a n d a r d n í m , kdy životnost ocelových odvodňovačů je běžně minimálně 30 let. Z technického pravidla TPG 702 01 – Plynovody a přípojky z polyetylenu v čl. 4.61 uvedeného pravidla pro plynovody a přípojky z polyetylenu v čl. 1.1 se uvádí podmínky pro projektování, zemní práce, montáž, zkoušení plynovodu a plynovodních přípojek z *polyetylenu pro rozvod plynu*. V čl. 4.6.1 technických pravidel: *přednostní použití odvodňovačů vyrobených z plastu*. Již z gramatického výkladu „přednostní“ obsah neznamená „výlučný“. Nadto toto technické pravidlo bylo aktualizováno s účinností od 1.1.2017, schváleného 4.10.2016 – přípojky z polyetylenu. Realizace

výstavby plynovodu ocelovými odvodňovači nebyla v době realizace investiční akce v rozporu s předpisy nutnými k zajištění provozu tohoto plynovodu.

Ze znaleckého posudku znalce Ing. Jiřího Hrabala vyplývá mj., určeno je epicentrum výbuchu, místnost v přízemí nepodsklepené celnice a vyplývá z něj dále, že dle znalce, pokud vyjde z předpokladu, že mimořádné výkyvy tlaku nad 4 kPa se v daném plynovodu u odsávací stanice Paskov, kotelny Bělská, objevovaly od 5.11.2014 a fakticky trvaly do 18.1.2014, kdy došlo k výbuchu, nevylučuje, že tyto výkyvy ukazovaly příčinnou souvislost vzniklé netěsnosti na plynovodu, a není dle znalce možné při měření těsnosti v zemi uloženého plynovodu, aby pracovníci, kteří prováděli kontrolu plynovodu měřením 6.11.2014, nenaměřili u poklopu vypouštěcí trubky kondenzátu z odvodňovače nějakou hodnotu metanu. V tomto kontextu je třeba uvést zjištění obsluhy zařízení ze dne 6.11.2014, z něhož vyplynulo stran těsnosti plynovodu zjištění „bez závad“ (č.l. 231 sv. 2). V průběhu šetření události byla zkoumána znalci příčinná poškození přechodky, přechodového spoje, která vyústila v trhlinu stěny ocelové trubky. V této oblasti znalecké posudky zpracovali znalci prof. Karel Matocha, Ing. Josef Polák, kteří shodu vyslovili v tom, že použitá přechodka PE-ocel je technickým řešením vhodným, kdy stanovili životnost materiálu tohoto přechodového spoje na dobu nejméně 30 let. Neshoda u těchto znalců je zaznamenána co do příčiny druhu koroze přechodky, kdy znalec Ing. Josef Polák se přiklonil k štěrbínové korozi jako jediné možné příčině, kdy tento kus nebyl řádně zhotoven. Znalec prof. Matocha učinil závěr, že se jednalo o intenzivní **plošnou** korozi v důsledku kondenzátu, který stékal z plynovodu do nádrže odvodňovače. Zmínil koncentraci síry u odvodňovače č. 2 - 5,5%, u odvodňovače č. 3 – 0,74%, což dával do souvislosti s vylučováním síry do kondenzátu. Znalec se vyjádřil též tak, že co se týče doby prokorodování, mohlo se jednat o několik měsíců. Znalec Ing. Polák má za to, že se jednalo o **štěrbínovou** korozi pro vadný výrobní postup. V té souvislosti ohledně příčiny poškození přechodky se vyjádřila společnost Materiálový a metalurgický výzkum, s.r.o., tak, že materiálové charakteristiky trubky, kvalita svárového spoje, plošné korozní napadení kondenzátem stékajícím z plynovodu do odvodňovače v místě svárového kovu v blízkosti přechodu z trubky o tloušťce 6 mm na trubku se stěnou 3,6 mm, neměly na tuto skutečnost vliv. Tedy šlo o plošnou korozi z kondenzátu do odvodňovače. Tomuto zjištění odpovídá i zajištěný odvodňovač č. 3, kde rovněž bylo zjištěno napadení korozí.

Zpracována byla rovněž analýza dat vývoje tlakových rozdílů tlaků plynu mezi odsávací stanicí a kotelnou Bělská od 1.1.2014 06:00 hod. do 30.11.2014 04:59 hod. Po zpracování analýzy dat vývoje tlakových rozdílů bylo zjištěno, že do 5.11.2014 04:00 hod. data nevykazovala tlakové rozdíly nad 4 kPa, v období od 5.11. 04:00 hod. do 18.11. 2014 byly zjištěny tlakové rozdíly nad 4 kPa do max. hodnoty 6,98 kPa dne 15.11.2014 v 07:59 hod. V období od 18.11. do 24. 11. 2014 plynovodní přípojka byla odstavena z provozu a dne 25.11. 2014 byl obnoven provoz plynovodní přípojky. Co se týče parametru tlaku plynu zpráva uzavírá, že vzhledem k reálným změnám barometrického tlaku a typům instalovaných snímačů (snímač relativního a absolutního tlaku) n e l z e operativně vyhodnocovat tlakové rozdíly v měřených místech vzhledem k d y n a m i c k ý m z m ě n á m v distribučním systému.

Státním zástupcem je zdůrazňována a obsažena ve skutkové větě obžaloby odorizace plynu, s tím, že omezení komplexní odorizace nemělo bezpečnostní opodstatnění, jednalo se o krok vedený ekonomickými zájmy společnosti. K tomuto odvolací soud zdůrazňuje, že odorizace podle TPG 918 01 je nutno stran problematice odorizace plynu nutno vzít v potaz realizaci přeložky plynovodu v r. 2008 po řádném kolaudačním rozhodnutí stavebního úřadu. Odorizace podle tohoto technického pravidla TPG 918 01 (č.l. 1.1) je určena **koncovým** zákazníkům,

odorizační stanice je situována za předávací místo, a plyn pro konečného zákazníka **byl v tomto stavu s odorantem dodáván**. Povinnost instalace detekčního systému není stanovena žádným z technických pravidel či norem. Zmíněno je odvolatelem technické pravidlo TPG 905 01 obsahující základní požadavky na bezpečnost provozu plynárenských zařízení, kdy provozovatel distribuční soustavy je povinen provádět opatření, která zajistí, že distribuovaný plyn bude naodorován a úroveň odorizace bude sledována v souladu s TPG 918 01. Odvolací soud nepochybně, že obecně odorantu nelze upřít, že je látkou vyvolávající typický zápach plynu, je významným signálem úniku plynu. Nutno však zohlednit, že degazační plynovod nemá charakter průmyslového plynovodu a od tohoto se odvíjí další skutečnosti, jež pro provoz plynovodu je nutno vzít v potaz. K odorizaci, tak často zmiňované odvolatelem, tento pomíjí, že normou jako povinnost ani technické pravidlo pro tento typ degazačního plynovodu stanovena **není**. K historii odorizace degazačního plynu v distribuční síti OKD DPB, a.s., nutno uvést, že došlo toliko v rovině výzvy podání nabídky vyhlášením výběrového řízení dne 24.10.2006. Výběrové řízení je vymezeno zadáním – komplexní řešení odorizace degazačního (důlního) plynu v distribuční síti divize Důlního plynu. Jako kontaktní osoba pro veřejnou zakázku je uveden Ing. Michal N., pro věci technické Ing. Julian D. Osobou, jejímž prostřednictvím je výzva k podání nabídky realizována je Ing. Daniel K., náměstek ředitele pro techniku. To, že nedošlo k realizaci vypsaného výběrového řízení, nelze vztahovat k tíži obžalovaného Ing. D. Odvolací námitka s obsahem, že alespoň navržení odorizace s nezpochybnitelnou účinností detekčních systémů, by mohlo obžalované vyvinut, pak tato je odvolacím soudem shledána nepřiléhavou s ohledem na skutečný obsah pracovních povinností a jejich postavení v zaměstnání, jakož i u Ing. Juliana D., který v rámci příprav výběrového řízení k řešení odorizace důlního plynu byl toliko osobou kontaktní pro uvedenou veřejnou zakázku.

Nutno zdůraznit v projednávané věci, že provoz a údržba plynovodu byla zajišťována společností Homola, a.s. na základě smlouvy aktuálně ze dne 29.6.2010. Obsahem smlouvy o poskytování služeb ze strany spol. Green Gas DPB, a.s., měla spol. Homola, a.s., povinnosti ve vztahu k přeložce degazačního plynu - poskytovat a plnit v rozsahu smluvního ujednání služby v termínech a četnosti co do rozsahu ujednání prací při provozu a údržbě plynovodu. Spol. Green Gas DPB, a.s. **nemá povinnost** provádět kontrolu kovových součástí plynovodu s ohledem na možnou vnitřní korozi mimo běžné kontroly těsnosti plynovodu, nemá povinnost analyzovat přepravovaný plyn v plynovodním potrubí či kondenzát, který v plynovodním potrubí vzniká, zejména ve vztahu k vyhodnocení životnosti kovových částí potrubí s ohledem na možné korozivní účinky přepravovaného plynu či kondenzátu. Toto zjištění uvedla ve svém stanovisku ke korozi odvodňovače v doplňku znaleckého posudku VŠTCH Praha (č.l. 4572, sv. 17). Co se týče TPG 702 01 pravidlo s účinností od 1.6.2003 nezakazuje odvodňovače ocelové, uvádí přednostně odvodňovače z plastu. Nad to i znalci Ing. Hlinčík, Ing. Buchta se vyjádřili a popsali výhody a nevýhody stran ocelového či plastového materiálu. Dále též bylo v řízení zjištěno, že provozovatel plynovodu nemá stanovenou povinnost provádět kontrolu stavu kovových součástí plynovodu co do vnitřní koroze kromě kontrol těsnosti plynovodu. Toto však bylo v gesci smluvního partnera - firmy Homola, a.s. nikoli obžalovaných. Pravidlo TPG 702 01– Plynovody a přípojky z polyetylenu bylo aktualizováno s účinností 1.1.2017 a nahradilo TPG 702 01 z 1.3.2003. Stěžovatelem zmíněno TPG 913 01 je pravidlem s účinností od 1.1.2014.

Ke korozi odvodňovačů se vyjádřil i zástupce znaleckého ústavu VŠCHT v Praze, Fakulty technologie, ochrany prostředí, Ing. Tomáš Hlinčík, který při realizaci přeložky plynovodu v zásadě se přiklonil ke znaleckému posudku znalce Ing. Jiřího Hrabala, zmínil pravidlo TPG 702 01, technickou normu ČSN EN 12007-3, vyjádřil se tak, že fakticky vznik díry na ocelové části přechodky PE/ocel odvodňovače byl korozivním dějem, kdy došlo ke stékání plynovodního

kondenzátu přes ocelovou část do odvodňovače. Korozivní napadení bylo ve spodní vnitřní části přechodky a jednalo se o korozi zevnitř ven. Určení doby, po kterou přepravovaný plyn z plynovodního potrubí unikal přes prokorodovanou díru v ocelové části odvodňovače učinit **nelze**, znalec pouze předpokládal, že tlakové rozdíly, ke kterým docházelo v listopadu od 5.-18.11.2014, tyto byly způsobeny únikem plynu, ale s jistotou naměřené nadměrné tlakové rozdíly **nelze** spojovat s únikem plynu. Dle závěru odvolacího soudu z důkazů provedených ve věci je objasněna příčina samotného výbuchu dne 18.11.2014 v obci Paskov, ul. Rudé armády č. p. 865, co do příčiny výbuchu tato je spojena s předchozím únikem plynu prokorodované části potrubí stáří cca 6 let otvorem v odvodňovací identifikovaným pod č. 2, jenž byl součástí plynovodu přepravujícího degazovaný plyn z odsávací stanice v Paskově do kotelny Bělská. Ve věci zpracovanými znaleckými posudky, část znalců se přiklonila ke šterbinové korozi, část ke korozi plošné, nicméně v důsledku jednalo se o následek v podobě výbuchu, fakticky nepředvídatelný. Na objasnění věci byli účastní znalci se specializací na plynová zařízení, tito v průběhu hlavního líčení vyslechnuti byli, důkazy byly provedeny včetně vypracovaného znaleckého posudku znaleckého ústavu VŠCHT v Praze, Fakulta technologie ochrany prostředí. Ve vyjádření znalců co do objasnění úniku plynu spojeného s provozováním plynovodu nesvědčí tyto závěry znalců v kontextu k osobám obžalovaných Ing. Juliana D., Ing. Radúze S., jejich pracovním povinností, jak vyplývají z jejich pracovní náplně při nastavení technických pravidel a jejich interpretace v závěr o nedbalostním jednání. Degazační plynovod podléhal kontrolám těsnosti potrubí, jež nad to byly v gesci smluvního partnera společnosti Homola, a.s. se sídlem Ostrava-Kunčičky, s tímto subjektem společnost Green Gas DPB, a.s., Paskov, jednajícím předsedou představenstva Ing. Antonínem K. uzavřela smlouvu o poskytování služeb se zhotovitelem - obchodní firmou Homola, a.s., jednající Mojmiřem H., předsedou představenstva. U obžalovaného Ing. S., provozního inženýra, dle náplně práce a pracovního zařazení s tímto není spojena povinnost vyhodnocovat rizika možného vniknutí přepravovaného plynu do přilehlých objektů. V pracovní náplni zmíněná ochrana životního prostředí, environmentální politika, nejsou totožné s obsahem, s tím, co je obsahově míněno jako povinnost předcházet bezpečnostním rizikům. Ve vztahu k obžalovanému Ing. Julianu D. zásadní námitka stran neprovedení odorizace plynu, v této souvislosti nutno zmínit, že přeložka inženýrských sítí, obsahující stavební objekt SO 09, co se týče odorizace, byla řešena v provozu distribuční soustavy, odorizací plynu konečným zákazníkům – instalací odorizační stanice. Obžalovaný Ing. Julian D. je vedoucím úseku distribuce plynu společnosti Green Gas DPB, tedy jeho činnost byla činností provozovatele distribuční sítě. Středotlaký degazační plynovod DJ Paskov, kotelna Bělská, byl uveden do provozu na základě kolaudačního souhlasu vydaného dne 26.1.2009 Magistrátem města Frýdek-Místek, odborem územního rozvoje a stavebního řádu, oddělením stavebního řádu. Revizní technik při roční prohlídce plynovodu zaznamenal 18.6.2014: Plynovod těsný – zařízení provozu schopné. Při hodnocení věci vychází ze zásady, že zavinění vyjadřuje vnitřní vztah pachatele k následku jeho jednání. Závěr o zavinění musí být podložen výsledky dokazování a musí z nich logicky vyplynout. Oba obžalovaní jsou postaveni před soud na základě podané obžaloby pro závažné nedbalostní jednání přečinem obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1, odst. 2 písm. b), odst. 3 písm. b) trestního zákoníku. Důkazy provedenými ve věci při nastavení technických pravidel v kontextu s pracovními pozicemi obou obžalovaných nelze však učinit jednoznačný bezpečný závěr, že jednáním obžalovaných bylo v možnostech a fakticky v povinnostech obžalovaných předejít následku v podobě způsobení škody velkého rozsahu a těžkých újem na zdraví, jednáním z vědomé nedbalosti podle § 16 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku. Odvolací soud neshledal na straně obžalovaných Ing. Juliana D., Ing. Radúze S. naplněno jak objektivní, tak subjektivní hledisko co do následku v podobě obecného nebezpečí, jež je dáván do příčinné souvislosti s nedbalým výkonem jejich pracovních povinností. Na straně obžalovaných nebylo shledáno porušení důležité povinnosti, jež by byla nadto zásadní příčinou vzniku následku, což pro naplnění znaků kvalifikované skutkové podstaty je nezbytné.

Jednání obžalovaných Ing. Juliana D., Ing. Radúze S. nelze interpretovat ve výsledku jako jednání nedbalostní, s důsledkem v podobě dopadu dle trestně právní normy.

Návrh na doplnění důkazního řízení odvolatelem provedením *opětovného výsledku svědka Ludka P., vyžádání listin od spol. Homola a.s., pro kterou svědek pracoval, odvolací soud pro nadbytečnost neshledal důvodnými, neboť co se týče merita projednávané věci, důkazy byly opatřeny v řízení přípravném, provedeny soudem I. stupně v rozsahu, jež pro rozhodnutí ve věci samé byl nezbytným, nebylo tomuto návrhu vyhověno.*

Z důvodů výše rozvedených Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací rozhodl zamítavým výrokem o podaném odvolání státního zástupce.

P o u č e n í :

- I. Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.
- II. Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání, které lze podat ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí prostřednictvím soudu I. stupně.

Dovolání mohou podat

- a) nejvyšší státní zástupce ve prospěch i v neprospěch obviněného
- b) obviněný pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Obviněný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání obviněného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno.

Příslušný k rozhodnutí o podaném dovolání je Nejvyšší soud České republiky v Brně.

V dovolání musí být uvedeno, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu i z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b/1 a)-l) nebo § 265b/2 tr.ř., o které se dovolání opírá. Rozsah, v němž je rozhodnutí dovoláním napadáno, a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

V Ostravě dne 21. listopadu 2017

JUDr. Renata Prausová, v.r.
předsdkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marie Bočková